

O c e a a n

0 50 km

Bordeaux

Golf van Biskaje

FRANKRIJK

Santander

Bilbao

Saint-Jean-Pied-de-Port

Picos de Europa
▲ 2615

Calzadilla de la Cueva
Fromista
Ebro
Hontenas
Burgos
Tosantos
Castidelgado
Nájera
Logroño
Ayegre
Pamplona
Zubiri
Roncesvalles

Pyreneeën

Carrión
Valdavia
Oñate
Castrojeriz
Aramin
Tardajos
Villafranca
Belorado
Santo Domingo de la Calzada
Navarrete
Viana

Galligo

Duero

Zaragoza

Ebro

S P A N J E

MADRID

Hape Kerkeling

IK BEN ER EVEN NIET

Mijn spirituele tocht naar Santiago de Compostela

Achtste druk

Uitgeverij
Ten Have

Inhoud

- 9 juni 2001 – Saint-Jean-Pied-de-Port 11
- 10 juni 2001 – Roncesvalles 22
- 11 juni 2001 – Zubiri 32
- 12 juni 2001 – Pamplona 38
- 13 juni 2001 – Pamplona 59
- 14 juni 2001 – Viana en Logroño 61
- 15 juni 2001 – Navarrete en Nájera 66
- 17 juni 2001 – Santo Domingo de la Calzada 71
- 18 juni 2001 – Santo Domingo de la Calzada 82
- 21 juni 2001 – Castildelgado 89
- 22 juni 2001 – Belorado, Tosantos en Villafranca 94
- 24 juni 2001 – Burgos, Tardajos 102
- 25 juni 2001 – Hornillos del Camino en Hontanas 108
- 26 juni 2001 – Castrojeriz en Frómista 120
- 27 juni 2001 – Carrión de los Condes 130
- 28 juni 2001 – Calzadilla de la Cueva 141
- 29 juni 2001 – Sahagún 152
- 30 juni 2001 – León 180
- 1 juli 2001 – León 199
- 2 juli 2001 – Ergens in nergens voorbij León 213
- 3 juli 2001 – Astorga 226
- 4 juli 2001 – Astorga 231
- 5 juli 2001 – Rabanal 238
- 6 juli 2001 – Rabanal 243
- 7 juli 2001 – Foncebadón en El Acebo 253
- 8 juli 2001 – El Acebo 263
- 9 juli 2001 – Molinaseca, Ponferrada 268

- 10 juli 2001 – Villafranca del Bierzo 281
11 juli 2001 – Trabadelo en Vega de Valcarce 285
12 juli 2001 – La Faba en O Cebreiro 291
13 juli 2001 – Triacastela 299
14 juli 2001 – Triacastela 304
15 juli 2001 – Sarria en Rente 306
16 juli 2001 – Portomarín 307
17 juli 2001 – Palas do Rei 317
18 juli 2001 – Castañeda 318
19 juli 2001 – Rúa 323
20 juli 2001 – Santiago de Compostela 324

Nawoord 334

9 juni 2001 – Saint-Jean-Pied-de-Port

‘Ik ben er even niet!’ Veel meer heb ik eigenlijk niet tegen vrienden gezegd voordat ik op pad ging. Ik wandel even dwars door Spanje. Mijn vriendin Isabel zei heel droog toen ze van mijn plan hoorde: ‘Aha, nu zit er echt een steekje bij je los.’

Wat bezielde me in hemelsnaam om op pelgrimstocht te gaan? Mijn grootmoeder Bertha wist het altijd al: ‘Als we niet oppassen, vliegt onze Hans-Peter nog eens weg!’ Waarschijnlijk stopte ze me daarom altijd lekkere dingen toe.

Ik had nu dus eigenlijk gezellig thuis op mijn rode lievelingsbank kunnen liggen met een kop warme chocolademelk en een smeüig stuk kwarktaart. In plaats daarvan zit ik bij een verbazingwekkend lage temperatuur in een naamloos café aan de voet van de Franse Pyreneeën, in een middeleeuws stadje dat Saint-Jean-Pied-de-Port heet. Het lukt me nog niet de beschaving helemaal los te laten en daarom zit ik pal aan de hoofdstraat. Ik stel vast dat er ongelooflijk veel auto’s door dit plaatsje scheuren als je bedenkt dat ik er nog nooit van had gehoord.

Op het wiebelige bistrotafeltje voor me ligt een bijna leeg dagboek dat er net zoveel zin in heeft als ik, geloof ik. Eigenlijk heb ik tot nu toe nog nooit de behoefte gevoeld om mijn leven op papier te zetten, maar sinds vanochtend wil ik per se elk detail van mijn beginnende avontuur in mijn kleine, oranje schriftje opschrijven. Hier begint mijn pelgrimstocht naar Santiago de Compostela.

Ik ga de Camino Francés volgen, een van de Europese culturele wegen. Hij loopt over de Pyreneeën, dwars door het Baskenland, Navarra, de Rioja, Castilië en León, en Galicië. Na ongeveer achthonderd kilometer zal ik dan aankomen bij de kathedraal van Santiago de Compostela, waar zich volgens de overlevering het graf van de apostel Jakobus de Meerdere bevindt, de grootste missionaris van de Iberische volkeren.

Als ik alleen al aan de voettocht denk, heb ik zin om veertien dagen uit te rusten. Maar het doorslaggevende is: ik ga het doen! De hele weg. Ik ga lopen! Ik moest het net zelf nog even overlezen om het te geloven. En ik zal niet alleen zijn. Ik doe het samen met een elf kilo zware, knalrode rugzak. Mocht ik onderweg dood neervallen – en de kans daarop is niet gering – dan kunnen ze me tenminste vanuit de lucht herkennen.

Thuis ga ik nog niet eens met de trap naar boven, maar vanaf morgen moet ik elke dag tussen de 20 en 30 kilometer lopen om in bijna 35 dagen mijn doel te bereiken. De uitgesproken bankzitter gaat op trektocht! Het is maar goed dat geen van mijn vrienden precies weet wat ik van plan ben, dan is het ook niet zo pijnlijk als ik de hele onderneming morgenmiddag om louter biologische redenen moet afblazen.

Vanochtend heb ik een voorzichtige blik geworpen op het beginpunt van de officiële Camino de Santiago. Het bevindt zich op de berghelling boven de stadspoort, buiten de torentjes en muren van Saint-Jean, dat aan de voet van de Pyreneeën ligt, en luidt de Camino Francés in met een best steile klim over hobbelige keien. Daar begint net een ongeveer zeventig jaar oude meneer, die erg slecht ter been is, heel vastberaden aan zijn pelgrimsmarathon. Ik staar

hem zeker vijf minuten ongelovig na tot zijn silhouet is verdwenen in de ochtendnevel. Ik weet zeker dat hij het gaat redden!

De Pyreneeën zijn tamelijk hoog en doen me denken aan de Allgäuer Alpen in Beieren. In mijn flinterdunne reisgidsje – ik moet het ding tenslotte over de met sneeuw bedekte toppen van de Pyreneeën meeslepen – staat dat mensen zich al sinds eeuwen op weg naar Sint Jakobus begeven als ze letterlijk en figuurlijk geen andere uitweg meer hebben. En omdat ik net een oorinfarct en de verwijdering van mijn galblaas achter de rug heb, twee ziektes die volgens mij geweldig goed passen bij een komiek, is het de hoogste tijd om de zaken eens even op een rijtje te zetten. Het is, kortom, tijd voor een bedevaart.

Maandenlang niet luisteren naar je inwendige ik dat de hele tijd wanhopig ‘RUST!’ gilt maar niet wordt gehoord omdat je gedisciplineerd meent door te moeten werken, wreekt zich op een bepaald moment. Je hoort dan helemaal niets meer en dat is pas een spookachtige ervaring! De frustratie en woede over je eigen domheid veroorzaken dan ook nog dat je gal spuugt en dan lig je opeens op de afdeling spoedeisende hulp en denken ze dat je een hartinfarct hebt.

Ik ben er nog steeds woedend over dat ik het zover heb laten komen. Maar ik heb het stemmetje binnen in me teruggevonden en ziedaar: ik besluit tijdens de zomermaanden dit jaar geen contractuele verplichtingen meer aan te gaan en mezelf te trakteren op een tijdje rust. Algauw sta ik pardoos op de afdeling reisgidsen van een goed gesorteerde Düsseldorfse boekhandel, waar ik – vrij naar het motto: ik wil er eens uit – naar een passend reisdoel zoek. Het eerste boek dat me min of meer in handen valt draagt de titel *Jakobsweg der Freude*.

Ongelooflijk dat iemand een weg zo durft te noemen, denk ik nog verbolgen. Chocolade kan je in bepaalde gevallen blij maken, whisky wellicht bij uitzondering, maar een weg die blij maakt? Ik neem het arrogante boek toch maar mee en verslind het in één avond.

De weg naar Santiago de Compostela behoort, naast de Via Francigena van Canterbury naar Rome en de pelgrimsreis naar Jeruzalem, tot de drie grote pelgrimsroutes van het christendom. Volgens de legende gebruikten de Kelten deze route al in de voorchristelijke tijd als initiatieweg. Men zegt dat er krachtaderen en energiebanen, zogenaamde leylijnen, zouden lopen, parallel met de melkweg, tot aan Santiago de Compostela (*compostela* = sterrenvlakte). Verder nog zelfs, tot aan Finisterre (= einde van de wereld) aan de Spaanse Atlantische kust, het einde van de toen bekende wereld. Tot nu toe was ik er altijd van uitgegaan dat onze hele planeet als het ware deel uitmaakte van de melkweg, maar kijk eens aan, zelfs op mijn leeftijd leer je nog eens wat!

De Katholieke Kerk vergeeft degenen die de bedevaart naar Santiago doen ruimhartig alle zonden. Voor mij is de belofte dat ik door mijn bedevaart God en daarmee mezelf zal terugvinden belangrijker. Ik vind het wel een poging waard.

Als gehypnotiseerd zie ik mezelf de dagen na het lezen van het boek vullen met het uitstippelen van een reisroute en het kopen van een rugzak, slaapzak, een slaapmatje en een pelgrimspas en ik kom pas weer tot mezelf als ik in het vliegtuig zit, op weg naar Bordeaux. Hardop zeg ik tegen mezelf: 'Ben ik eigenlijk wel goed snik?'

Ik kom aan in Bordeaux en het is er nog net zo lelijk en

grijs als twintig jaar geleden, toen ik hier als zestienjarige jongen op doorreis was. Ik ga overnachten in het Hotel Atlantic, een buitengewoon mooi classicistisch pronkstuk tegenover het centraal station. Voordat ik de komende zes weken alleen nog maar in haveloze slaapzalen lig tussen snurkende Amerikanen en boerende Fransen en een leven ga leiden zonder fatsoenlijke sanitaire voorzieningen, gun ik mezelf nog even iets goeds!

Van het goede is niet veel terechtgekomen. Het zou in een gemeenschappelijke slaapzaal huiselijker zijn geweest. Met een opmerkelijk vriendelijk lachje wordt me namelijk een kaal achterkamertje zonder raam, maar mét hardblauwe neonverlichting aangeboden voor een absolute woekerprijs. Mijn niet meer aanwezige galblaas komt onmiddellijk in opstand. Ik blijf rustig.

Was Bordeaux leuker geweest, dan was ik misschien wel helemaal niet verder gekomen.

Tussen mijn eerste reis en deze liggen twintig jaar. Heb ik al twintig jaar een slecht humeur of zo? Ik geef Bordeaux de schuld. Dat is gemakkelijker.

In mijn kamer heb ik even niets te zoeken, want degene die hier voor mij was, heeft de minibar al geleegd. Goed idee van die gast. Ik moet er even uit. Op naar het station.

Als ik in de gigantische stationshal de zin: ‘Mademoiselle, een enkeltje Bordeaux – Saint-Jean-Pied-de-Port, tweede klasse, alstublieft’ uitspreek in keurig schoolfrans, kijkt het uit Afrika stammende charmeoffensief aan de andere kant van het loket me stralend aan.

‘À quelle heure, monsieur?’ Wanneer?

Heel slim, die mevrouw.

‘Om ongeveer zeven uur morgenvroeg,’ besluit ik, spontaan als ik ben.

De voor haar wezenlijke informatie is de correcte loket-
tiste blijkbaar alweer vergeten, want ze vraagt: ‘Hoe heette
uw bestemming ook alweer?’

Fijn! Op geen van de landkaarten die ik heb bestudeerd,
is een spoorverbinding naar Saint-Jean-Pied-de-Port inge-
tekend. Ergo, er is er dus ook geen. Lusteloos herhaal ik de
naam van het stadje en de spoorwegjuf bladert verwoed
door enorme spoorboeken uit de afgelopen eeuwen om tot
de volgende verrassende conclusie te komen: ‘Monsieur,
deze plaats bestaat niet in Frankrijk!’

Ik sta perplex. Het is alsof ze net heeft beweerd dat God
dood is!

‘Wacht eens even,’ zeg ik. ‘Die plaats bestaat wel degelijk.
Misschien kun je er niet met de trein komen, maar er is vast
wel een busverbinding of zoiets!’

De mevrouw blijft weliswaar vriendelijk, maar ze laat zich
niet vermurwen: ‘Nee, nee, deze plaats bestaat niet! Geloof
u mij nu maar.’

Ik geloof er uiteraard helemaal niets van en blijf erbij dat
de plaats bestaat. Het gaat hier tenslotte om het principe!

Na ellenlange minuten wachten blijkt dat de plaats
bestaat. En wat nog fraaier is: er bestaat zelfs een verbin-
ding naartoe, mét overstappen welteverstaan. Ik vermoed
dat Saint-Jean-Pied-de-Port alleen maar bestaat omdat ik
zo heb volgehouden. Misschien heb ik geluk en werkt het
met het bestaan van God en mij net zo?

Als ik met mijn treinkaartje het station verlaat en me net
opnieuw afvraag wat ik hier eigenlijk aan het doen ben, of
het allemaal wel verstandig is en zo, zie ik een enorm recla-
mebord waarop een nieuwe uitvinding op het gebied van de
telecommunicatie wordt aangeprezen. Op het bord staat:
Weet u wel wie u werkelijk bent? Mijn antwoord volgt

onomwonden en spontaan: ‘Nee, *pas du tout!*’

Ik besluit er in het Hotel Atlantic maar eens over na te gaan denken. In mijn kamer ligt een beduimelde informatiefolder over Bordeaux. Ik blader er lusteloos in om te zien wat ik de afgelopen week allemaal heb gemist. Daarbij stoot ik op het vervolg van de reclamecampagne waarvan ik net een bord heb gezien. Dit keer luidt de slogan: Welkom in de realiteit! Die zit.

Mijn kamer heeft nog steeds geen ramen. De oplader van mijn mobiel past niet in het Franse stopcontact en eigenlijk wil ik nu graag naar huis. Of wil ik weg? Ik weet het niet. Ik besluit dat ik voor Santiago ga. En ik ga slapen.

Bij mijn aankomst vanochtend wemelt het in Saint-Jean al van de pelgrims. Ze zijn er in alle leeftijds categorieën en uit allerlei landen. De stad leeft blijkbaar van de pelgrims. Er worden wandelstokken en kettinkjes met schelpen eraan verkocht. De sint-jakobsschelp is het herkenningsteken van de pelgrim. Er worden ook kitscherige, bontgekleurde heiligenbeeldjes, pelgrimsmenu's – dat wil zeggen: patat met vlees – en wandelgidsjes in alle moderne talen aangeboden. Ik kies voor een eenvoudige wandelstok die me nu al veel te lang, te zwaar en bovendien te onpraktisch lijkt.

Op weg naar de plaatselijke pelgrimsherberg probeer ik erachter te komen wat stempel in het Frans zou kunnen zijn. In het Spaans is het *sello*, dat staat in mijn pelgrimspas, mijn *credencial*. Bij de ingang van de herberg schiet het woord me te binnen: *timbre!* *Naturellement*. Ik heb wat ik wil zeggen al perfect in mijn hoofd – ‘J'ai besoin d'un timbre’ – als ik de oudere heer achter het bureautje voor me algemeen beschaafd Engels hoor spreken. Hij stempelt net een kwartet muzikale mannen uit Idaho af en wijst hun de

bedden één tot en met vier toe. Ik hoor dat de man een Engelsman is en dat hij zijn grote vakantie in dit kantoortje doorbrengt met pelgrimspassen bestempelen en bednummers verdelen. En hij heeft er blijkbaar plezier in! De lol is er bij mij af als ik ontdek dat ik me in een vochtige slaapzaal met twintig bedden bevind, waarin ik natuurlijk bed nummer vijf zal krijgen, pal naast het goedgehumeurde country-bandje uit Idaho. Het is niet te geloven, maar ze slepen daadwerkelijk hun instrumenten mee: drie gitaren en een weet-ik-veel-fluit.

Als ik aan de beurt ben, vraagt de aardige man mij: 'What's your profession, sir?'

Ik denk nog: wat zal ik eens zeggen, maar hoor mezelf al luidkeels galmen: 'Artist.'

De man kijkt me weifelend aan. Bij de musici was deze vraag overbodig.

Op het reclamebord stond: Weet u wel wie u werkelijk bent? Ik weet het klaarblijkelijk niet. Ik zie er met mijn witte petje uit als Elmar, het mannetje uit de cartoonserie dat Bugs Bunny achternazit.

Voor de man mij bed vijf kan toewijzen, ga ik er met mijn eerste officiële stempel vandoor. Ik heb nog niet eens één kilometer gelopen, maar met de stempel is de Katholieke Kerk op de hoogte van het feit dat ik hiervandaan ben gestart. Aan het einde van de tocht krijg ik van de *secretarius capitularis* in Santiago een te gek certificaat met een gouden randje: de *compostela*. Dan zijn mij al mijn zonden vergeven en dat zijn er nogal wat naar de maatstaven van de RKK! Ik voel me net een acteur in een klerikale komedie.

De stempels worden alleen afgegeven in de officiële pelgrimsherbergen, kerken en kloosters langs de route. Een automobilist of treinreiziger die het zou willen, krijgt niet

de kans om een aflat te ritselen, omdat de cruciale stem-
pelstations alleen maar te voet of per fiets te bereiken zijn.
Bovendien mag je alleen maar van jezelf beweren een echte
pelgrim te zijn als je minstens de laatste honderd kilometer
voor Santiago te voet, óf de laatste tweehonderd kilometer
per fiets hebt afgelegd. Maar de meeste mensen willen de
hele Camino Francés doen. Dat is nu eenmaal de oude
bedevaartsroutte.

Om in het bezit van een pelgrimspas, het belangrijkste
rekwisiet van een bedevaartganger, te komen, hoef je niet
per se katholiek te zijn. Ik zou mezelf bijvoorbeeld eerder
omschrijven als een soort boeddhist met christelijke boven-
bouw. Klinkt theoretisch gecompliceerder dan het in de
praktijk is. Het voldoet om spiritueel op zoek te zijn en dat
ben ik.

Als goedmakertje voor mijn nacht in Bordeaux gisteren,
heb ik ingecheckt in het Hotel des Pyrenees, hét adres in de
stad! Soms kun je wel merken dat ik uit Düsseldorf kom.
De plaatselijke pelgrimsherberg was me voor een eerste
nacht toch een tikkeltje té – laten we zeggen – druk.

Terwijl ik in de bistro aan mijn *café au lait* nip, vraag ik
me af wat ik verwacht van mijn pelgrimstocht. Ik zou kun-
nen vertrekken met de vraag: bestaat God, of Jahwe, Shiva,
Ganesha, Brahma, Zeus, Ram, Vishnoe, Wodan, Manitoe,
Boeddha, Allah, Krishna, Jehova? Zal ik er nog een paar
opnoemen?

Sinds ik een klein jochie ben, houdt de vraag naar het
grote onbekende wezen me bezig. Als achtjarige jongen
vond ik het heerlijk om naar het onderricht voor mijn eer-
ste heilige communie te gaan en ik herinner me tot op de
dag van vandaag precies wat er daar werd verteld. Ongeveer
net zo vond ik het later in het biecht-, godsdienst- en vorm-

selonderricht. Ik hoefde er niet aan mijn oren naartoe gesleept te worden. Dat had in mijn familie ook niemand gedaan, ik kom niet uit een streng katholiek nest.

Mijn interesse in alle religieuze thema's was tot mijn eindexamen aanzienlijk. Terwijl andere kinderen tandenkarsend naar de mis sloften, vond ik het geweldig. Maar dat liet ik natuurlijk niet blijken. Ik moest wel cool blijven. De preken van onze pastoor vond ook ik niet bepaald geweldig, maar ze konden niet verhinderen dat mijn levendige interesse bleef bestaan. Er was geen spirituele richting veilig voor me. Alle levensbeschouwingen fascineerden me. Ik heb lange tijd serieus met de gedachte gespeeld om me te bekeren en dominee te worden, of ten minste theoloog. Ik had als kind geen enkele twijfel over het bestaan van God, maar als zogenaamde verlichte volwassene stel ik de vraag tegenwoordig wel: bestaat God echt?

Maar wat doe ik als het antwoord op deze vraag aan het einde van mijn tocht luidt: het spijt me, nee. Hij bestaat niet. Er is NIETS, geloof het maar, monsieur. Zou ik daarmee om kunnen gaan? Met niets? Zou dan het leven op deze komische kleine aardbal niet volkomen zinloos zijn? Ik vermoed dat iedereen God wel graag zou willen vinden, of ten minste wil weten of Hij er nu is of niet, of was, of nog komt, of wat? Misschien kun je beter vragen: wie is God eigenlijk? Of: waar is Hij, of: hoe? In de wetenschap doen ze het toch ook op die manier. Dus luidt mijn hypothese: God bestaat. Het is toch zinloos om mijn waardevolle, krappe tijd te verdoen met zoeken naar iets dat er aan het einde misschien wel helemaal niet is. Dus beweer ik: het is er! Ik weet alleen niet waar, en voor het geval er een schepper bestaat, zal hij/zij/het er mateloos enthousiast over zijn dat ik nooit aan hem/haar/het heb getwijfeld.

In het ergste geval luidt het antwoord dan: God bestaat, maar tegelijkertijd ook niet. Dat begrijpt u weliswaar niet, maar zo zijn de regels nu eenmaal, monsieur! Daar zou ik best mee kunnen leven. Het zou een compromis zijn. Sommige hindoes vertegenwoordigen dit schijnbaar absurde standpunt trouwens. Rest de vraag: wie zoekt er hier eigenlijk naar God?

Ik! Hans-Peter Wilhelm Kerkeling, 36 jaar oud, sterrenbeeld boogschutter, ascendant stier, Duitser, Europeaan, import-Rheinländer, Westfaal, kunstenaar, roker, draak in de Chinese astrologie, zwemmer, automobilist, betaler van het kijk- en luistergeld, toeschouwer, komiek, fietser, auteur, klant, kiezer, medeburger, lezer, luisteraar en monsieur.

Blijkbaar weet ik niet zo precies wie ik werkelijk ben. Hoe moet ik dan uitvinden of God bestaat? Mijn vraag moet dus eerst heel bescheiden zijn: wie ben ik? Daar wilde ik me eigenlijk niet mee bezighouden, maar omdat een reclamebord me die vraag voortdurend stelt, zit er niet veel anders op dan hem te beantwoorden. Goed, ik zoek dus eerst naar mezelf en dan zien we wel weer verder. Misschien heb ik wel geluk en woont God helemaal niet zo ver bij mij vandaan, in Duitsland dan. Maar als dat zo is, zit ik hier in Saint-Jean wel mooi verkeerd!

In mijn zuurstofarme Franse cel heb ik gisteravond hoogstens drie uur geslapen. Waarschijnlijk worden mijn warige gedachten daardoor veroorzaakt. Word ik alleen onder druk toegeeflijk? Vandaag ga ik vroeg naar bed. Ik wil morgen om zes uur opstaan en op pad gaan. Man, wat ben ik moe!

Mocht God werkelijk bestaan, dan heeft Hij in elk geval een hoop humor. Zit ik hier met mijn koffie verkeerd op

een aardappelvormige planeet die met een noodgang door het universum raast. Niet dat je daar iets van merkt, maar het klopt wel! Ik ben in Saint-Jean. Is de apostel Johannes niet de broer van Jakobus de Meerdere? Dat zou er een bescheiden indicatie voor kunnen zijn dat de bedevaartsroute naar Santiago een broederschapsweg is. Maar misschien is de stad wel naar Johannes de Doper genoemd. Er zijn nogal wat Johannesen. Ik ben te moe om dit vandaag nog uit te zoeken.

Inzicht van de dag:

Eerst maar eens uitvinden wie ik eigenlijk ben.

10 juni 2001 – Roncesvalles

Man, wat ben ik afgepeigerd! Ik kan mijn pen bijna niet meer vasthouden.

Vanmorgen heb ik om even voor zeven mijn hotel verlaten, met als doel Roncesvalles, Spanje. Er was geen ontbijt, want ontbijten kon pas vanaf acht uur. In plaats daarvan heb ik mezelf een mueslireep gegund. Daar heb ik er drie van uit Duitsland meegenomen, voor noodgevallen. Mijn plastic literfles water heb ik maar voor de helft gevuld. Elk grammetje meer maakt mijn rugzak nog zwaarder.

Meteen nadat ik het officiële en aanvankelijk nog geplaveide pelgrimspad betreed, begint het met bakken uit de hemel te gieten. Het koude vocht brengt al snel aan het licht dat mijn peperdure regenjack niet alleen kou- maar ook waterdoorlatend is. Er is geen pelgrim te zien, voor zover ik dat bij de dichte mist kan beoordelen. Men is blijk-

baar te goed voor het slechte weer. Niet met mij te vergelijken, stelletje zwakkelingen!

Eigenlijk wilde ik vandaag lekker langzaam beginnen en aan het gewicht op mijn schouders en het wandelen met een stok wennen. Nou, vergeet het maar! Bij dit weer wil je helemaal niet lopen, maar gewoon zo snel mogelijk ergens aankomen. Ik struikel voortdurend over mijn stomme pelgrimsstaf, wat er telkens toe leidt dat mijn rugzak – overeenkomstig de wetten van de zwaartekracht – met volle kracht in mijn nek slaat, wat er weer toe leidt dat ik, onge-trainde vetzak die ik ben, maar met moeite overeind blijf. Zo krijg je geen fatsoenlijk wandelritme: óf ik snelwandel hijgend of ik kruip bijna.

Of de omgeving hier mooi is, durf ik niet te zeggen. Ik kan door de regen en de mist absoluut niets zien. De foto in mijn prachtige reisgids laat een sprookjesachtig, besneeuwd berglandschap zien met een vuurrode zonsondergang en verklaart dit gebied tot een van de betoverendste van Europa. Dit moet je gezien hebben! Hier moeten zich grazige weides met schapen – die overigens voorrang hebben, wie ze ook maar tegenkomen – bevinden onder woeste rotsformaties. Kan zijn.

Helaas zal ik nooit durven beweren dat ik hier ooit geweest ben.

Zo zwoeg ik dus tijdens een drie uur durende voetmars alleen maar steil bergopwaarts. Stoïcijns ploeg ik door een enorme mistbank naar de pashoogte van Roncesvalles (op 1300 meter). Mijn rugzak wil intussen alleen maar terug naar huis, lijkt het wel, want hij sjort aan mijn rug.

Op een gegeven ogenblik kan ik niet meer. Ik was er al bang voor. Met een schok realiseer ik me dat mijn rode rugzak, als ik nu dood neerval, ook niets helpt. Bij deze mist

ben ik ook van bovenaf volledig onzichtbaar. Ik kom tot de conclusie dat dit echt tragisch zou zijn en ontspan bij die gedachte onmiddellijk, na een hysterische lachaanval. Maar lachen is nog vermoeiender. Mijn verstand wint en dus besluit ik dat ik hier en nu gewoon niet verder kan. Ik heb de situatie niet meer onder controle. Dus onderwerp ik mij deemoedig aan mijn lot. Ik kan gewoon niet meer.

In de stromende regen ga ik aan de kant van de weg op een steen zitten om van het onzichtbare bergpanorama te genieten. Een blik naar rechts vertelt me dat ik die steile helling niet meer ga redden omdat het naar de bergtop, als ik van mijn wandeltempo tot nu toe uitga, waarschijnlijk nog uren lopen is. Een blik naar links laat zien dat ik de waarschijnlijk drie uur durende, niet minder steile afdaling ook niet meer red. Dit is dus een noodgeval. Ik grijp een mueslireep en rook een kleddernatte sigaret. Als tabak kleddernat is, krijgt die een bijzondere smaak. De regen stoort me niet meer, alles is sowieso al drijfnat, ook de spulletjes in mijn gegarandeerd waterdichte rugzak. Daar zit ik dan, rokend op een steen en ik lach. Ik weet niet hoe lang: een kwartier misschien?

Tijdens mijn urenlange voettocht ben ik geen mens tegengekomen. Maar nu, plotseling en zonder waarschuwing, doemt vanuit de mist een kleine, blauwe bestelauto links voor me op. Ik reageer meteen en dwing het autootje tot stilstand door vervaarlijk met mijn wandelstok te zwaaien, zo blij ben ik. Het autootje komt er op dit smalle bergweggetje niet zomaar langs: langs mij en mijn knalrode rugzak. De stokoude driewieler stopt. Het portier gaat open en een stralend rood boerengezicht kijkt me uitdagend aan.

‘En, waar willen we in dit hondenweer naartoe?’ tettert de man in een ongerept Frans dialect.